

TRNAVSKÝ OBČASNÍK

ZVLÁŠTNÍ
VYDÁNÍ
červenec 2021

Odpadový speciál

Věděli jste, že...

...nápojové kartony patří do modrého kontejneru?

...sklo pohozené jen tak v přírodě se nikdy nerozloží?

...výroba recyklovaného papíru spotřebuje asi o 70 % energie méně než nového?

Netřídíš?
Zaplatíš!

Žijeme v době, kdy člověk významně ovlivňuje podmínky pro život na planetě Zemi. Lidstvo je mocné, dokáže být i moudré?

Erazim Kohák

Dnešní společnost poměrně často skloňuje pojem rovnosti a rovných příležitostí, ať už jde o pracovní příležitosti, platové podmínky, vztahy mezi pohlavími či rovnost obecně. Určitě se shodneme na tom, že podmínky a příležitosti by všichni měli mít stejné bez ohledu na vzdělání, stav, vyznání, rasu či ekonomické poměry. Je to tak ale skutečně? Možná bychom našli spoustu příkladů, kdy o nějaké rovnosti nemůže být řeč, nebo kdy se nastolit rovnost ani při nejlepší vůli nedaří. Třeba taková odpadová problematika...

Občan A ve svém domě topí plynem, což sice není nejlevnější, ale v mnoha směrech mnohem pohodlnější. Spočítal si, že než aby se několikrát týdně tahal s kbelíky uhlí nebo v každé volné chvíli sháněl levné dřevo, štípal ho a ukládal na zimu, raději otočí knoflíkem a nastaví si požadovanou teplotu. A nemusí mít strach, že mu v peci vyhasne, když se někde zdrží. Kromě toho nemá z topení žádný odpad a jeho plynový kotel znečišťuje ovzduší jen minimálně, což ocení nejen on, ale i široké okolí.

Občan A je navíc uvědomělý a zodpovědný, co se týká nakládání s odpady. Snaží se nakupovat pokud možno v bezobalových obchodech, aby odpadu produkoval co nejméně. Pravidelně třídí veškeré plasty, papír a sklo, které odnáší do barevných kontejnerů, i když je nemá za rohem, a vede k tomu i své potomky. Na zahradě má umístěný kompostér, který získal z obce zdarma, a do něj odkládá různé odpadky biologického původu – slupky z ovoce a zeleniny, kávovou sedlinu, plevel ze zahrádky, zvadlé květiny, občas trochu trávy a listí a další drobný bio odpad. Zbytky z kuchyně dostávají sousedovy slepice a vše, co se do kompostéru nevejde, čas od času naloží na vozík nebo do auta a zaveze do kompostárny v bývalém JZD. Má to sice trochu z ruky, ale není to moc často, navíc se tak zbaví odpadu, který by jinak těžko likvidoval, a nic za odložení tohoto bioodpadu nemusí platit navíc, takže mu to nevadí. Směšného odpadu, který se nedá vytřídit ani kompostovat, má občan A opravdu minimum a jeho čtyřčlenná rodina naplní během dvou týdnů sotva polovinu klasické plechové popelnice.

Občan A ročně zaplatí za odpady dle obcí stanovené vyhlášky 480 Kč, celá rodina tedy 1.920 Kč.

Občan B také žije se svou rodinou v domku se zahradou. Do domu má zavedenou plynovou přípojku, ale raději topí uhlím a dřevem, protože to vyjde levněji. Přes zimu mu popelnice sice nestačí, protože kotel produkuje velké množství popela, ale občan B si vždycky zajde na obec pro nálepku navíc a nalepí ji na další velkou popelnici. Všichni sousedé kolem po každé poznají, že zatopil, protože smrad a kouř z jeho komína už dobře znají. Kompostér občan B nemá, protože si ho

na obci nevyzvedl. Když se rozdávaly, neměl zrovna čas si pro něj zajít, a stejně by se mu do něj podle jeho názoru všechen bioodpad nevešel. Raději trávu a listí shromažďuje na zahradě a potom jednou za čas spálí. Barevné kontejnery na tříděný odpad stojí kousek od jeho domu, ale občan B odpad většinou netřídí – nemá smysl chodit s každou „petkou“ ke kontejneru a přece si nebude doma skladovat nějaké tašky s bordelem. Když má popelnici navíc, všechno se do ní vejde, takže nemá důvod třídít, případně může využít i kapacitu popelnice od souseda, který ji nikdy nenaplní. A když mimo topnou sezónu popelnici navíc nemá, prostě odpadky spálí, vždyť se to tak dělalo odjakživa.

I občan B ročně zaplatí za odpady dle obcí stanovené vyhlášky 480 Kč, celá čtyřčlenná rodina tedy 1.920 Kč.

Myslíte si, že je to spravedlivé? Je podle vás správné, aby občan A, který zodpovědně třídí odpad, vytváří minimální uhlíkovou stopu a nijak neznepríjemňuje život svému okolí, platil stejnou sumu za odpady jako občan B? Jako ten, který kašle na třídění odpadu, zamořuje okolí nepříjemnými výparry, ničí ovzduší nás všech, nebere ohledy na životní prostředí a chová se nezodpovědně?

Ne, samozřejmě to správné ani spravedlivé není. Spravedlivé by bylo, kdyby všichni platili za odpad podle toho, kolik ho reálně vyprodukují. Jinými slovy: **Netřídíš – zaplatíš**.

Ano, uvedené dva příklady mohou být někým vnímány jako extrémní. Většina z nás se na pomyslné stupnici nachází někde mezi občanem A a občanem B. Vzhledem ke stavu životního prostředí, k nadále neudržitelné situaci s hromadícím se odpadem, a především vzhledem ke zvyšujícím se cenám za skládkování směšného odpadu je však bezpodmínečně nutné, abychom se snažili co nejvíce přiblížit k občanovi A. Všichni bez rozdílu.

Takže znovu: **Netřídíš – zaplatíš**. Řešení je to poměrně jednoduché a především logické, v současné době konečně posvěcené i novým zákonem o odpadech. Podle něj musí každá jednotlivá obec přehodnotit své odpadové hospodářství a upravit systém vybírání poplatků za odpady právě podle nové legislativy. Pokud ne stoprocentně spravedlivě, což je téměř utopistické řešení, aspoň tedy mnohem spravedlivěji než dosud.

Dosud platilo, že pokud někdo podobně jako občan B netřídil, ve výsledném součtu za jeho lenost, lhostejnost či ignoranci zaplatili ostatní. Podle nového systému placení za odpady, který vám v tomto speciálu představíme a který v Trnávce bude fungovat od roku 2022, si občan B zaplatí za vše sám. Není to spravedlivější?

- Od roku 2022 přechází obec na systém stanovení poplatku za komunální odpad dle nového zákona o místních poplatcích. Poplatek je nastaven na produkci smíšeného komunálního odpadu v nemovitosti – tzv. poplatek **za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**. Plátcem je majitel nemovitosti a platba se rozpočítává na jednotlivé občany, kteří mají v dané nemovitosti bydliště. Zvolený základ je kapacitní, tedy dle celkové kapacity soustředovacích prostředků objednaných k nemovitosti. Jinými slovy – poplatek bude stanoven **dle objemu zvolené popelnice a vybrané četnosti svozu** (viz tabulka).
- **Do 30. 9. 2021** vyplní každý majitel nemovitosti nacházející se na území Trnávky, případně jím pověřený zástupce, tzv. **Prohlášení poplatníka**, kde budou uvedeny všechny osoby, které v dané nemovitosti bydlí. Nezáleží na tom, kde mají dotyčné osoby trvalý pobyt, rozhodující je skutečné bydliště. Současně svým podpisem stvrdí typ a počet popelnic k dané nemovitosti a frekvenci jejich vývozu na rok 2022. Pokud dojde ke změně v počtu bydlících osob nebo změnil-li se potřeba popelnic/e, je třeba novou situaci nahlásit na obci a patřičné údaje aktualizovat. V následujících letech se skutečný stav bude aktualizovat vždy k 30. 9. s účinností od 1. ledna následujícího roku.
- Nálepky na popelnice budou dvojího druhu (dvě barvy) – pro svoz 1x za dva týdny (jako dosud) a pro svoz 1x za čtyři týdny. Každá nálepka bude označena typem popelnice, na kterou patří, aby nebylo možné ji přesunovat na jinou (větší) popelnici. Bude na ní také uvedeno číslo popisné, aby nedocházelo ke krádežím nálepek. Popelnice bez nálepky nebudou vyvezeny. **Nebude vyvezen** ani odpad, který by se nacházel mimo popelnici (např. v pytlích).
- Poplatek za odpady není nadále vázán na trvalý pobyt a povinnost jej uhradit platí pro všechny osoby, které v daném období v dané nemovitosti bydlí. Poplatek je tedy povinný i pro osoby s trvalým pobytem na ohlašovně (tj. Trnávka č. p. 1), jestliže bydlí jinde v Trávce.
- Základ poplatku za odpad je zákonem stanoven na max. 1 Kč/litr, základem poplatku pro obec Trnávka je sazba **0,65 Kč/litr**.

JINÝMI SLOVY:

Obecně závazná vyhláška č. 2/2021 (OZV) nemění způsob nakládání s odpady, ale mění se systém platby za odpady od občanů. Ruší se jednotný roční poplatek za popelnice pro všechny.

Nová OZV stanovuje sazbu poplatku **0,65 Kč** a minimální měsíční základ **60 litrů**, z čehož se nově vypočte minimální výše ročního poplatku **507 Kč**. Podle počtu osob bydlících v dané nemovitosti (nezáleží na tom, kde mají trvalý pobyt) bude na základě uvedeného minima navržen počet a typ popelnic, případně frekvence svozu (bude-li jiná než dosud), které bude mít tato nemovitost k dispozici.

Nebude-li navržená kapacita pro obyvatele dané nemovitosti dostačující, zaplatí si za objem/popelnici navíc podle vzorce:

Objem popelnice x sazba 0,65 Kč/litr x frekvence svozu (26 při vývozu 1x za dva týdny, 13 při vývozu 1x za 4 týdny).

Základní nabídka popelnic občanům při minimální ceně 507 Kč za osobu a rok

počet osob	typ a počet popelnic	svoz
1	1x 60 l	1x za 4 týdny
2	1x 60 l	1x za 2 týdny
3	1x 60 l + 1x 60 l	1x za 2 týdny 1x za 4 týdny
4	1x 120 l	1x za 2 týdny
5	1x 120 l + 1x 60 l	1x za 2 týdny 1x za 4 týdny
6	1x 60 l + 1x 120 l	1x za 2 týdny
7	1x 60 l + 1x 120 l + 1x 60 l	1x za 2 týdny 1x za 4 týdny

Ceník popelnice navíc (v Kč za rok)

typ popelnice	svoz 1x za 2 týdny	svoz 1x za 4 týdny
60	1014	507
80	1352	676
120	2028	1014

Příklady:

Domácnost se 2 osobami, která **třídí**, svoz stejně jako dosud (1x za 2 týdny), popelnice 60 l – roční poplatek za domácnost činí 1.014 Kč, tj. **507 Kč** na osobu.

Čtyřčlenná rodina, která **třídí jen málo**, svoz stejně jako dosud (1x za 2 týdny), popelnice 60 l a 120 l – roční poplatek za domácnost činí 3.042 Kč, tj. **761 Kč** na osobu.

Tříčlenná rodina, která odpad **netřídí vůbec**, svoz stejně jako dosud (1x za 2 týdny), 2 popelnice po 80 l – roční poplatek za domácnost činí 2.704 Kč, tj. **901 Kč** na osobu.

Variant existuje mnohem více a jestliže si ne zvolíte základní navrženou možnost, můžete vybrat prakticky jakékoliv množství a typ popelnice a frekvenci svozu. Výsledná roční cena se pak vypočítá podle vzorce:

Objem popelnice x sazba 0,65 Kč/litr x frekvence svozu (26 při vývozu 1x za dva týdny, 13 při vývozu 1x za 4 týdny).

TROCHA MATEMATIKY

Můžu za odpady platit méně než dosud? Bohužel ne...

Bylo by to samozřejmě logické a pro mnohé i velmi motivující. Pokud k odpadové problematice přistoupíme tím nejzodpovědnějším způsobem, chtěli bychom za to být i trochu oceněni, a to např. tím, že se nám poplatek za popelnice nebude zvyšovat, nebo dokonce zaplatíme příště méně. To však bohužel není ani při nejlepší vůli možné. Pojdme se podívat na důvody:

Ještě v minulém roce byla cena za uložení 1 tuny směsného odpadu (to je odpad, který nevytřídíme, ale skončí v běžné popelnici) na skládku **500 Kč**. V letošním roce byl poplatek navýšen na **800 Kč** a dále se bude navýšovat až do roku 2029, kdy by měl dosáhnout částky **1.850 Kč** za tunu.

Tak, jako rostou ceny ve všech odvětvích kolem nás, zdražují se i služby v kategorii zpracování odpadů. Svozovým firmám rostou mzdové náklady, náklady na pohonné hmoty a další náklady související s provozem jejich služeb, které se logicky promítají do jejich ceníků. Zaplatíme tedy více nejen za skládkování, ale i za svoz odpadu.

Naše obec každoročně na odpadové hospodářství doplácí. Jinými slovy – příjmy (poplatky vybrané od občanů a příjmy za zpětný odběr tříděného odpadu z firmy EKO-KOM*) zdaleka nepokryjí výdaje. V letech 2014-2015 dosahoval příspěvek obce částky přes **200 tisíc**. Díky změnám v třídění a nakládání s odpady, které v Trnávce proběhly v roce 2015, se podařilo doplatek výrazně snížit, za což patří všem občanům, kteří se aktivně zapojili do třídění komunálního odpadu, velké díky. V současné době však doplatek opět roste. V roce 2019 přispěla obec na likvidaci odpadu celkem **107.887 Kč**, v přepočtu na občana tedy cca **141 Kč**, v roce 2020 dokonce **121.589 Kč**, v přepočtu na občana tedy **157,90 Kč**. Třebaže letos došlo k navýšení místního poplatku za odpady ze 420 Kč na 480 Kč,

v souvislosti s výše uvedeným zdražováním nebude úspora viditelná.

Jedná se samozřejmě o celorepublikovou situaci. Podle údajů firmy EKO-KOM byly průměrné náklady obcí v ČR na svoz odpadu v přepočtu na občana **698 Kč** v roce 2006 a **1.064 Kč** v roce 2020. Příspěvek obcí na odpadové hospodářství činí průměrně **31%** nákladů, což je evropský unikát. Nikde jinde v Evropě obce nepřispívají občanům na odpady tolik. Když se nad tím zamyslíme, opravdu to nemá logiku. Proč by měl někdo přispívat na službu, kterou poskytuje?

Rádi bychom dospěli do okamžiku, kdy obec nebude muset odpadový systém dotovat a takto „ušetřené“ prostředky bude moci využít jinde. To je však při tempu zdražování téměř nemožné, protože peněženky občanů by se musely zatížit velmi výrazně, a to nikdo (navzdory celoevropskému trendu) nechce. Naše obec tedy bude na odpady přispívat nemalými částkami i nadále. Je však evidentní, že ke snížení poplatku za odpady pro občany dojít nemůže. Dokonce nemůže ani zůstat na stejné výši jako letos. Bohužel.

Jestliže však budeme v ještě větší míře třídít veškerý vyprodukovaný odpad nebo pokud možno co nejvíce tvorbu odpadu v domácnostech předcházet, můžeme dosáhnout toho, aby navýšování poplatku za odpady nebylo tak dramatické. Z velké části tedy máme zodpovědnost ve svých rukou.

**EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost provozující celorepublikový systém, který zajišťuje třídění, recyklaci a využití obalového odpadu na evropské úrovni. Za vytríděný odpad, přesněji za papír, plast, sklo a kovy, vrací firma každé čtvrtletí smluvně zapojeným obcím cca 60% jejich nákladů na odvoz takto vytríděného odpadu.*

Co se od roku 2022 změní a co mám jako občan dělat?

Pojďme si výše uvedené informace ještě jednou shrnout a co nejjednodušeji si zopakovat, co nás od příštího roku čeká:

- Ruší se jednotný místní poplatek za odpady za osobu s trvalým pobytem v obci.
- Nový poplatek za odpady je vázaný na skutečné bydliště, ne na trvalý pobyt.
- Z vyhláškou stanovených sazeb se nově stanovuje minimální výše ročního poplatku na osobu.
- Kdo potřebuje větší popelnici (nebo větší počet popelnic), než je stanovený minimální základ, zaplatí za ni dle stejné sazby.

Co mám tedy jako občan udělat?

- Jako majitel nemovitosti nebo majitelem pověřený zástupce se dostavím do konce září na obecní úřad a vyplním Prohlášení poplatníka, kde uvedu všechny osoby, které v mé nemovitosti bydlí.
- Na úřadě mi navrhnou, kolik popelnic a jaký typ můžu k dané nemovitosti mít, jestliže zaplatím minimální stanovenou částku 507 Kč na osobu a rok.
- Nebude mi takový objem popelnic/e stačit? Nevadí, můžu si zvolit jakoukoliv další popelnici a zaplatím za ni dle tabulky ze str. 3.
- Nerozumím něčemu a odpovědi na své otázky jsem nenašel ani v tomto speciálu? Zeptám se na obecním úřadě nebo členů zastupitelstva či obecní rady.

Co je tzv. třídící sleva a jak nám pomůže

TŘÍDICÍ SLEVA

Jak je uvedeno v jednom z předchozích článků, v souladu s evropskými recyklačními cíli zavádí nový zákon o odpadech postupné zvyšování poplatku za ukládání využitelných a recyklovatelných odpadů na skládky, a to ze současných 500 Kč za tunu uloženého komunálního odpadu na 800 Kč v roce 2021, v roce 2023 na 1 000 Kč, v roce 2025 na 1 500 Kč až na 1 850 Kč v roce 2029. Za zvyšováním poplatku stojí podle Ministerstva životního prostředí motivace pro odklonění využitelných a recyklovatelných materiálů ze skládek a nastartování recyklačního průmyslu.

Novým nástrojem na snižování množství komunálního odpadu ukládaného na skládky, který mohou již letos obce využít, je tzv. **třídící sleva**. Nastavena je podle množství odpadů uložených na skládky za rok na obyvatele. Dosáhnou na ni všechny obce, ale bude pouze na nich, jak dlouho tuto slevu budou v daném roce čerpat. Každá obec na začátku roku ví, jaké množství odpadu bude moci v daném roce na skládku uložit za sníženou sazbu. V roce 2021 to bude na obyvatele limit **200 kg** uložených komunálních odpadů na skládky. V roce 2022 to bude **190 kg** na obyvatele a v dalších letech se množství dále postupně snižuje. Je na obcích, jakým způsobem budou slevu čerpat, ale budou muset mít jasný přehled o tom, kolik odpadů na skládky uložily, a v okamžiku překročení limitu začít aplikovat standardní sazby, které určuje zákon. Sleva se uplatňuje na příslušný rok. Do vyčerpání množství odpadů ukládaného na skládky bude obec platit za komunální odpad 500 Kč/t.

Naše obec v roce 2020 vyprodukovala a prostřednictvím svozové firmy následně uložila na skládku 123.317 kg směsného komunálního odpadu (včetně odpadu velkoobjemového). Při počtu 750 obyvatel se jednalo o cca 164 kg na osobu. Při obdobném množství a při aplikaci třídící slevy bychom se tedy v letošním roce „vešli do limitu“, mohli bychom na celé toto množství uplatnit třídící slevu a zaplatit za tunu odpadu 500 Kč a ne 800 Kč. Vypadá to tedy, že máme vyhráno a nemusíme si s odpady dělat velké starosti. Není to ale tak jednoduché.

Množství odpadu, který domácnosti produkují, stále roste. Kromě toho se limit na obyvatele, jak je uvedeno výše, bude v následujících letech snižovat a při stejné produkci odpadu bychom se do něj za pár let nevešli. Jak poroste cena skládkování a bude se snižovat limit na obyvatele, postupně se zvýší i základní snížená sazba, která je nyní při aplikaci třídící slevy 500 Kč/t. V roce 2026 stoupne na 600 Kč, v roce 2028 na 700 Kč a v roce 2030 bude snížená cena 800 Kč za tunu odpadu.

Opět je tedy třeba zopakovat, že je důležité, aby občané co nejvíce odpad třídili. Ještě více než dosud. Svým odpovědným přístupem k třídění komunálního odpadu mohou ovlivnit výši nákladů za provoz systému nakládání s odpady, které se promítají do poplatku za odpad. Zodpovědným tříděním umožní obci využít tzv. třídící slevu a tím podpoří snížení nákladů na svoz a likvidaci odpadu.

ANO

Do kontejnerů na plasty patří fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balicí fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů.

Do žlutého kontejneru je možné odkládat i drobné kovy (konzervy, zmačkané plechovky apod.).

Pěnový polystyren sem vhazujeme v menších kusech.

NE

Naopak sem nepatří mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žíravin, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky

plasty

PET láhve, prosím sešlápněte – řetíte místo v kontejneru.

Kelímky a krabičky od potravin

Plastové nádoby a láhve, PET láhve (od nápojů)

Sáčky, fólie

Výrobky z plastů

Polystyren

Obaly z plastů jsou obvykle označeny:

PET	1	2	4	5

NEVHAZUJTE

- novodurové trubky a podlahové krytiny
- plastové obaly: od chemikálií od nebezpečných látek se zbytky potravin

Děkujeme Vám, že třídíte odpady!
 OBEC JE ČLEMEM SYSTÉMU **EKO KOM**
www.ekokom.cz www.jaktridit.cz

ANO

Hodit sem můžeme například časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, cokoliv z lepenky, nebo knihy. Obálky s fóliovými okýnky sem můžete také vhazovat, zpracovatelé si s tím umí poradit. Bublínkové obálky vhazujeme pouze bez plastového vnitřku! Nevadí ani papír s kancelářskými sponkami. Ty se během zpracování samy oddělí.

Do modrého kontejneru patří také nápojové kartony, tzv. tetrapaky.

NE

Do modrého kontejneru nepatří uhlový, mastný, promáčený nebo jakkoliv znečištěný papír. Tyto materiály nelze už nadále recyklovat. Pozor, použité dětské pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice.

papír

Noviny, časopisy, reklamní letáky

Papírové obaly

Krabice, prosím, rozložte – řetíte místo v kontejneru.

Kancelářský papír, sešity

Obaly z papíru jsou obvykle označeny:

PAP	20	21	22

NEVHAZUJTE MOKRÝ, MASTNÝ, NEBO JINAK ZNEČIŠTĚNÝ PAPIR!

Děkujeme Vám, že třídíte odpady!
www.ekokom.cz www.jaktridit.cz

sklo

Láhve od nápojů

Skleněné nádoby

Tabulové sklo

Obaly ze skla jsou obvykle označeny:

GL

70

71

72

**NEVHAZUJTE PORCELÁN, KERAMIKU,
AUTOSKLO, DRÁTĚNÉ SKLO A ZRCADLA!**

Děkujeme Vám za spolupráci při recyklaci odpadů!

OBEC JE ČLEMEM SYSTÉMU **EKO KOM**

www.ekokom.cz

ANO

Do zeleného kontejneru můžeme vhadzovat jakékoliv sklo, například lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů, sklenice od kečupů, marmelád či zavařenin. Patří sem také tabulové sklo z oken a ze dveří. Vytříděné sklo **není nutné rozbít**, bude se dále třídit!

NE

Do těchto nádob nepatří keramika a porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zclacená a pokovovaná skla. Vratné zálohované sklo patří zpět do obchodu.

Všimli jste si popelnice na použité potravinové oleje?

Stojí na stanovišti s kontejneru na tříděný odpad u COOP Jednoty—hned na kraji vpravo při vstupu od házenkářského hřiště.

ANO

Lze do ní odkládat veškerý použitý olej z domácnosti, např. zbytky po smažení či fritování apod. Olej je třeba nalít do PET lahve a pevně uzavřít.

NE

Nepatří sem motorové a jiné průmyslové oleje.

Co děláme špatně a co je třeba zlepšit

- Do kontejnerů na tříděný odpad odkládáme to, co tam nepatří. Často tím tak dojde ke znehodnocení obsahu celého kontejneru, se kterým pak svozová firma musí nakládat jako se směsným odpadem—skončí tedy na skládce a poctivá práce na třídění, kterou odvedli jiní, je tak zbytečná...
- Vytříděné věci často necháme v původním stavu, kdy zabere spoustu místa. Každou PET lahev a každou plechovku je třeba zmačkat, každou krabici zmenšit např. sešlapáním. V opačném případě platíme zbytečně za odvoz vzduchu...

Jak zjistím, kolik budu platit?

Obec Trnávka bude od roku 2022 vybírat Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kde je základ poplatku stanoven sazbou – v našem případě sazbou za litr soustředovací nádoby, tj. popelnice. Tato sazba je vyhláškou stanovená na 0,65 Kč za litr. Jestliže si domácnost vybere standardní popelnici o objemu 120 litrů a ponechá si stejnou frekvenci vývozu jako dosud (tedy 1x za dva týdny, což znamená 26x ročně), stanoví se výsledný poplatek součinem: $0,65 \times 120 \times 26 = 2.028$ Kč. Domácnost tedy zaplatí za vývoz a likvidaci odpadu v roce 2022 celkem 2.028 Kč. Bydlí-li v domácnosti 4 osoby, znamená to 507 Kč na osobu.

Podle § 10 h zákona o místních poplatcích činí poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nejvýše 1.200 Kč. Jak je tedy možné, že v ceníku jsou vyšší částky?

Podle nového zákona, který je v platnosti od 1. 1. 2021, existují dva druhy poplatků za komunální odpad: *Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství* a *Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci*, přičemž každá obec si může zvolit, který typ poplatku bude aplikovat. Obec Trnávka bude od roku 2022 vybírat Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kde je základ poplatku stanoven sazbou – v našem případě sazbou za litr soustředovací nádoby. Jinými slovy je stanovena cena za litr odpadu, která se vynásobí objemem vybrané popelnice a počtem svozů za rok.

§ 10 h zákona o místních poplatcích se vztahuje k prvnímu uvedenému, tedy k poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, který je téměř totožný se systémem, podle kterého se v naší obci postupovalo v minulosti a který funguje ještě v letošním roce. Od příštího roku se nás ale už týkat nebude, uvedený strop 1.200 Kč pro nás tedy neplatí.

Jak se došlo k poplatku 507 Kč, když výsledek 0,65 krát 60 litrů krát 12 měsíců je 468 Kč? Nemělo by být minimum 468 Kč?

Ano, minimum je stanoveno na 60 litrů na osobu a měsíc a měsíců je 12. Je však třeba vypočítat cenu podle reálného počtu svozů odpadu. Rok má 52 týdnů. Současný svoz probíhá 1x za 2 týdny, což znamená 26 svozů ročně, při poloviční frekvenci (1x za 4 týdny) to tedy není 12x ale 13x ročně. Proto je stanovené minimum 507 Kč.

Veškerý odpad ze své domácnosti vytrídím, směsný odpad nemám téměř žádný a nenaplním ani nejmenší popelnici o objemu 60 l? Proč tedy musím za popelnici platit?

Je třeba si uvědomit, že vyhláškou stanovená sazba, na základě které se vypočítá poplatek za popelnici, nezahrnuje jen cenu za odvoz směsného odpadu. Výsledný poplatek, který občan uhradí, musí zahrnovat taktéž likvidaci biologického odpadu, velkoobjemového a nebezpečného odpadu, a především také vytríděného odpadu z barevných kontejnerů. Každá osoba produkuje odpad, nelze tedy neplatit. Jestliže maximálně třídíte a vyhláškou stanovený minimální základ 60 litrů odpadu na osobu je pro vás zbytečně moc (např. je vás v domácnosti 5 a stačí vám popelnice o objemu 80 litrů), můžete si zvolit popelnici menší. Na vyšší poplatku to však nebude mít vliv, protože je třeba respektovat stanovené minimum. Jinými slovy – každý občan musí zaplatit minimálně 507 Kč za rok.

Dlouhodobě pečuji o osobu blízkou, která je nemožoucí, velkou část směsného odpadu tedy tvoří použité pleny. Podle původního systému jsem na tento odpad mohl získat popelnici (nálepku) navíc zdarma. Proč teď za ni musím platit?

Původní způsob zpoplatnění odvozu odpadů neumožňoval obcím zpoplatnit tzv. popelnici navíc – pro ty, kteří během topné sezóny topí tuhými palivy a mají tedy zvýšenou produkci popela, nebo např. pro ty, kteří potřebují zvýšenou kapacitu popelnic na použité pleny. Popelnice navíc tedy byla „v ceně“.

Dle právního výkladu zákona o místních poplatcích z Ministerstva vnitra „*Zákon o místních poplatcích nestanoví žádná osvobození od poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, což odpovídá povaze poplatku vázaného na rozsah odpadu reálně produkovaného poplatníkem, s nímž by případná osvobození nebyla zcela konzistentní.*“ Není tedy možné získat popelnici zdarma. Podle Ministerstva práce a soc. věcí je však možné požádat o **příspěvek na bydlení**, případně o **doplatek na bydlení**, které mohou zahrnovat i poplatek za odvoz tuhého komunálního odpadu. O tyto příspěvky lze žádat na Úřadu práce.

Bydlím v Trnávce, ale trvalý pobyt mám v jiné obci, kde dosud platím za odpady. Musím tedy platit na dvou místech?

Odpad je třeba odevzdávat (a tedy za něj platit) v místě, kde vznikl, tedy ideálně tam, kde skutečně bydlíte. Jestliže je vaším bydlištěm Trnávka, budete od příštího roku platit za odpady zde. Jestliže máte trvalý pobyt v jiné obci, ve které se za odpady platí právě podle trvalého pobytu, předložíte tam doklad o zaplacení místního poplatku z Trnávky a z placení v této obci budete osvobozen/a. Zaplatíte tedy pouze v Trnávce.

Proč se v naší obci třídí (nakládá s odpadem) jiným způsobem než v sousední obci?

Často se můžeme setkat s tím, že téměř v každé obci se třídí jiným způsobem. Někde se třídí jen PET lahve, jinde také směsné plasty. V některých městech se třídí papír s nápojovým kartonem, jinde zase zvlášť, někde se nápojové kartony zase netřídí vůbec. Navíc někde se třídí do kontejnerů, jinde pomocí pytlů.

Důvod této rozmanitosti je celkem prostý. Za systém sběru odpadů, který v obci funguje, je zodpovědná každá obec, a protože v republice je přes 6000 obcí, je pestrost na místě. V ČR neexistuje jednotný systém sběru odpadů, vždy je odrazem dohody mezi obcí a příslušnou svozovou firmou. Každá obec má své specifické potřeby, představy a finanční možnosti a svozová firma jí podle toho dodává patřičné služby.

Například obec rozhoduje o tom, kde budou stát kontejnery na tříděný odpad či bude-li v obci sběrný dvůr. Stejně tak obec rozhoduje o tom, kolik peněz a jakým způsobem bude vybírat od občanů za služby spojené s odpadovým hospodářstvím. Ve většině případů záleží na svozové firmě i to, jaké odpady se budou v obci třídít. Svozová firma je závislá na svých odběratelích, zejména dotřídovacích linkách, a podle toho se určuje sortiment sbíraných odpadů.

Do které nádoby mám třídít krabice od džusů a mléka?

Na kartonové obaly od džusů a mléka (tzv. tetrapaky) existuje speciální kontejner, který je většinou oranžový. Jestliže takto označený kontejner není k dispozici, což je případ Trnávky, se svozovou firmou je domluvena jiná alternativa třídění. Po dohodě s naší svozovou firmou se tyto obaly mají v Trnávce odkládat do modrého kontejneru stejně jako papír.

Může se stát, že vaši známí v jiné obci, kde také není k dispozici speciální oranžový kontejner, třídí tetrapaky do žlutého kontejneru s plasty. Ano, i to je možné, protože záleží na tom, jak si systém stanoví která svozová firma. V Trnávce však platí, že tetrapaky patří do kontejneru modrého.

Je nutné před vytříděním nápojového kartonu odtrhnout umělohmotný uzávěr?

Karton řádně vyprázdněte, stlačte a i s víčkem odhodte do modrého kontejneru s papírem. Víčko není třeba odstraňovat.

Musím před vhozením do kontejneru kelímky od jogurtů a jiných potravin důkladně vymývat?

Drobné znečištění obalů nevádí. Stačí tedy, když potravinu důkladně dojíte nebo z kelímku pořádně vyškrábnete. Můžete se setkat s názorem, že je lepší je lehce vypláchnout vlažnou vodou, protože při delším skladování doma by mohly být cítit. Navíc mastné obaly či obaly se zbytky potravin omezují následnou recyklaci. Současně je však třeba mít na paměti, že zvýšená spotřeba vody není právě ekologická...

Kam mám vhodit použité dětské pleny?

Ty patří, stejně jako papírové kapesníky a dámské hygienické potřeby, do klasické popelnice na směsný odpad. Nelze je odkládat do tříděného odpadu!

Co mám dělat s obaly, které jsou označeny C/PAP nebo C/PP?

Tyto obaly nazýváme kombinované a patří do směsného odpadu, tedy do domácí popelnice. Skládají se ze dvou či více materiálů, které od sebe nejsou jednoduše oddělitelné. Takovým obalem je např. tzv. blistr na léky ("platíčko" se zatavenými tabletkami). Většinu kombinovaných obalů nelze zpracovat. Výjimkou je nápojový karton (pevný karton určený na nápoje nebo omáčky – viz výše) a některé další kombinované papírové obaly.

Co mám dělat s použitým rostlinným olejem v domácnosti?

Na použitý kuchyňský olej je vyhrazen speciální kontejner, který najdete na stanovišti pro tříděný odpad u COOP Jednoty. Olej je třeba nalít do plastové nádoby (např. PET lahve) a řádně uzavřít, aby se při manipulaci s kontejnerem nádoba neotevřela a olej neznečistil vnitřek kontejneru. Do tohoto kontejneru NEPATŘÍ použité průmyslové oleje a mazadla.

Mohu do modrého kontejneru vhozovat skartovaný papír?

Do modrého kontejneru vhozujte skartovaný papír stejně jako každý jiný papír, který není mokrá, mastný nebo jinak znečištěný. Tím se myslí i biologické nečistoty.

Můžu do kompostu dávat zbytky z vařených jídel?

Ano, ale nepatří tam například zbytky z masa a kostí nebo tekuté a silně mastné potraviny. To je totiž bioodpad, který může mít hygienická rizika. Do kompostu patří jakýkoli odpad, který je schopen anaerobního nebo aerobního rozkladu (např. zbytky potravin, odpad ze zeleně, čajové sáčky, skořápky od vajec, apod.) Více informací naleznete na www.ekodomov.cz.

Patří účtenky z termopapíru do modrého kontejneru s papírem?

Ne, patří do směsného odpadu, protože termopapír v drtivé většině případů obsahuje látku Bisfenol. Uvolněné látky pak znečišťují vodu v papírnách a dostávají se do papíroviny. Tyto účtenky lze tedy třídít pouze, pokud máme jistotu, že jsou fenol-free. Informaci o obsahu těchto látek však běžně na samotném termopapíru nedohledáme.

Je normální, že svozový vůz sesypává kontejnery na tříděný odpad dohromady?

Ke svozu kontejnerů na tříděný odpad se běžně používá stejná technika, jako je tomu u svozu směsných komunálních odpadů. Pokud svozový automobil sváží tříděný odpad, měl by být viditelně označen nápisem sbírané komodity. Pak nedochází k pochybnostem občanů o sesypávání odpadů.

Existují ale i případy, kdy k vysypání tříděných odpadů do směsného odpadu skutečně dojde. Jedná se o situaci, kdy jsou odpady nesprávně tříděny. Pokud se totiž v kontejnerech na tříděný odpad vyskytuje směsný odpad nebo je odpad natolik znečištěný, že není možné ani jeho dotřídění, celý obsah kontejneru je znehodnocen a musí s ním být naloženo jako se směsným odpadem. Proto je tak důležité třídít odpady správně!

ZDROJ: www.jaktridit.cz

MÝTY V OBLASTI ODPADŮ

Jsem na třídění už starý, to je pro mladé...

Chyba, je to pro všechny a třídít může každý. Pravdou je, že pozitivní dopad třídění nejvíce pocítí mladší generace. Třídění odpadů je nastaveno tak, aby třídění nebylo složité a řídilo se jednoduchými pravidly. Proto si každá obec nastavuje svůj systém třídění a nakládání s odpady dle svých místních zvyklostí a podmínek. Třídít odpady by měl každý, je to občanská zodpovědnost a samozřejmost ve vyspělých státech, která se neváže na věk. Ve třídění odpadů je mnoho výmluv, které se hodí těm, kdo nechtějí třídít. Odpady produkuje každý a bez řádného systému třídění a dalšího správného nakládání s odpady bychom tady byli za chvíli obklopeni skládkami a odpady. Pro třídění odpadů nemusíte být mladý; stejně jako si čistíme zuby a staráme se o své zvířecí miláčky, bychom se měli starat také o to, abychom měli kolem sebe hezké a čisté prostředí.

Třídí málokdo

Omyl, 73 % Čechů odpady aktivně třídí! Většina spoluobčanů tak považuje třídění odpadu za běžnou součást každodenního života. V České republice se podařilo i přes nedávnou krizi na trhu druhotných surovin zachovat systém třídění a využití odpadů v takovém rozsahu a kvalitě, v jakém byl v posledních letech vybudován. Jestliže netřídíte, můžete začít postupně, vše najednou ani třídít nelze. Prokázáním dobré vůle se však můžete připojit k těm, kterým není zbytečné plýtvání zdroji lhostejné.

Třídění zabere doma spoustu místa

Záleží na každém z nás a jeho zvyklostech, jak si doma třídění odpadů zařídí. Nemusíme na to pořizovat speciální koše nebo nádoby. Postačí k tomu jedna papírová krabice a dvě plastové tašky od nákupu. Pokud popustíme uzdu své fantazii nebo necháme vyniknout vynalézavé děti, může se z místa pro třídění odpadu stát jedinečný bytový doplněk. Místo, které doma odpadu věnujeme, se několikanásobně vrátí v podobě ušetřeného místa v přírodě. Navíc platí celkem dobře úměra, že čím víc odpadu produkuje, tím větší prostory mám k možnosti jeho uložení (člověk v bytě vyprodukuje obvykle méně odpadu než obyvatel rodinného domu, který však zase vytvoří méně odpadu než zemědělec na farmě).

Stejně se to sype na jednu hromadu

Nikoli, po roztřídění už se jednotlivé materiály nikdy nemíchají dohromady. V dnešní době, kdy se za každou uloženou tunu odpadů na skládkách platí, nemá nikdo zájem sesypávat odpady dohromady. V ČR je dostatek zpracovatelů, kteří vyříděný odpad nadále zpracovávají ať na druhotnou surovinu, se kterou se dále obchoduje, nebo na hotové výrobky, se kterými se v běžném životě setkáváme. Jen občas se bohužel najdou ti, kteří jsou schopni celý tříděný odpad znehodnotit nežádoucími příměsemi, jako je například směsný komunální odpad. Pokud se něco takového stane a obsah kontejneru s tříděným odpadem je natolik znečištěn, že s ním již nelze nakládat jako s odpadem tříděným, není možné ho naložit na svozový vůz spolu s ostatním tříděným odpadem. Tím by bylo znehodnoceno to, co je již na voze naloženo. S takovým znečištěným tříděným odpadem je třeba nakládat jako s odpadem směsným a odvézt ho na skládku nebo do spalovny.

Všude tam, kde žijí nebo se pohybují lidé, vzniká odpad. To je nezpochybnitelná skutečnost. Stejně, jako při dýchání spotřebujeme kyslík, produkujeme při jakékoliv lidské činnosti odpad všeho druhu. Z velké části jsme se (alespoň ve vyspělém světě) naučili se vzniklým odpadem nakládat, třídít ho, recyklovat a znovu využívat. Ne všichni to umíme, ne vždy to jde, ne vždy to je ekonomicky realizovatelné. A ruku na srdce – ekologická hesla jsou hezká a chytají za srdce, ale ne pro každého je ekologický aspekt to nejdůležitější, zvláště když je rozhodujícím měřítkem cena. Nebudu si hrát na ekologicky smýšlejícího člověka, když na to nemám, že? Ne výjimečně někdo používá podobné fráze jako výmluvu, protože se mu prostě nechce měnit zažitá zvyklost. V některých případech se však dají pochopit, protože často bývá ta ekologičtější varianta (čehokoliv) současně i variantou dražší. Jsou ale věci, nad kterými se můžeme zamyslet všichni bez ohledu na to, jak hluboko máme do kapsy.

Jistě budete souhlasit s nadpisem tohoto článku. Není odpad – není problém. To ale samozřejmě nejde, protože odpad tady bude vždy, dokud bude lidstvo existovat. Všichni ale máme možnost jeho produkci nějakým způsobem omezit nebo některým druhům odpadu předcházet.

Bez nadsázky bychom mohli říct, že dnešní dobu lze z pohledu vývoje lidstva nazvat „dobou plastovou“. Ať se podíváme kterýmkoliv směrem, do jakéhokoliv oboru lidské činnosti, plasty jsou všude. Třebaže je dnes plast často vnímán jako zlo nejvyššího kalibru, v mnoha sférách je nenahraditelný a mnoho činností si bez něj neumíme představit, v mnoha oborech posunulo jeho používání vývoj významně dopředu. Plast jako takový totiž není to úplně nejhorší. Špatné je všechno, co je jednorázové, a to platí obecně, nejen pro plasty.

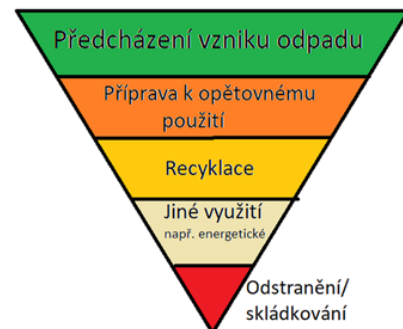
Zkusme se rozhlédnout po své domácnosti a všimněme si věcí, které kupujeme (nebo v rámci nákupu doneseme domů), abychom je vzápětí vyhodili do koše. Zkusme se zamyslet nad tím, proč:

- při každém nákupu používáme na ovoce/zeleninu nebo pečivo igelitové sáčky, když to v některých případech vůbec není třeba (je nutné balit např. banány?), nebo když můžeme nosit vlastní sáčky, které se dají používat opakovaně;
- si na nákup nenosíme vlastní látkové nebo jiné tašky, které mají mnohem delší životnost než drahé igelitky nabízené u pokladny; Opravdu se budeme pořád vymlouvat, že „já tu tašku stejně vždycky zapomenu“?
- kupujeme balenou vodu, když ta z kohoutku je velmi kvalitní;
- si kupujeme kávu s sebou do jednorázového kelímku, když můžeme nosit vlastní termohrněk;
- si necháváme v restauraci zabalit jídlo do plastového boxu, když můžeme mít vlastní krabičku, kterou pak stačí umýt (zvláště když si takto bereme jídlo pravidelně);
- používáme vlhčené ubrousky—u malých miminek a na cestách je to pochopitelné a jsou velmi užitečné, ale opravdu je třeba je používat pořád? Představují obrovskou ekologickou zátěž...
- používáme v takové míře papírové utěrky – abychom nemuseli prát klasické látkové?
- používáme pouze papírové kapesníky, které ihned po použití vyhodíme – abychom nemuseli nosit po kapsách obyčejné látkové a nevypadali nehygienicky trapně?

A tak bychom mohli pokračovat dál a dál a najít spoustu dalších příkladů toho, jak nám jednorázové věci zjednodušují život. Ano, to je právě ten největší problém. Všechno, co je jednorázové, nám šetří čas, který bychom trávili mytím či praním, nezabírá nám místo při skladování, usnadňuje nám různé činnosti. Je to prostě pohodlnější! Jenom nám pak zůstává velký odpad... Zkusme se podívat do svého koše nebo popelnice a popřemýšlet, jak výrazně by se zmenšil objem našeho odpadu, kdybychom nepoužívali žádné jednorázové výrobky...

V některých oblastech lidské činnosti bohužel zůstává jednorázovost jedinou přijatelnou možností – např. ve zdravotnictví. Uplynulé měsíce, které nás z epidemiologických důvodů „nutily“ používat jednorázové roušky, respirátory, rukavice, sáčky a obaly všeho druhu, daly naší přírodě pořádně zabrat. Zdraví člověka je přednější, ekologický aspekt musel na chvíli ustoupit do pozadí. Zdraví člověka však přímo souvisí se zdravím prostředí, ve kterém žijeme, a to je třeba si znovu připomínat. A je třeba změnit náš přístup nejen k třídění/likvidaci odpadů, jak bylo v tomto výtisku zmíněno několikrát, ale také k samotné produkci odpadů. Změnit svůj postoj tak, abychom vzniku odpadů co nejvíce zabraňovali.

Všechny tyto změny jsou otázkou zvyku, zajímá-li nás, v jakém prostředí žijeme a v jakém světě budou žít naše děti. Není nic snazšího než jednoduše změnit naše návyky a chovat se ohleduplně k přírodě kolem nás i celé planetě. Většinou stačí jen obětovat trošku vlastního pohodlí.

1. Omezme nakupování nepotřebných věcí
2. Nekupujme věci na jedno použití
3. Podporujme místní produkci kvalitních a zdravých výrobků
4. Snižme tvorbu odpadů a vzniklý odpad důsledně třídíme
5. Aspoň občas choďme pěšky, jezděme na kole nebo hromadnou dopravou
6. Používejme úsporné spotřebiče a vypínejme je
7. Preferujme výrobky, které jsou kvalitní, zdraví nezávadné a garantují šetrné využívání životního prostředí
8. Neplýtvajme energiemi nutnými pro chod domácnosti, šetřeme vodou
9. Používejme opakovaně použitelné obaly—sáčky, tašky, boxy, lahve apod.
10. Ochranou životního prostředí chráníme sami sebe

Všichni jsme součástí přírody. Nemusíme nutně používat ekologický „suchý“ záchod ani objímat stromy, stačí dodržovat určité ekologické desatero. Popřemýšlejme o svých prioritách, sepišme vlastní seznam pravidel a zkusme je dodržovat.

A nezapomeňme, že ke zdravému životnímu prostředí patří i dobré mezilidské vztahy!

